

# SEVERINUL

ZIAR POLITIC SEPTĂMĂNAL.

**Prețul abonamentului :**

pe un an . . . . . 8 coroane  
 " <sup>1/2</sup> " . . . . . 4 " "  
 " <sup>1/4</sup> " . . . . . 2 " "  
 Prețul unui număr . . . . . 20 fil.

Proprietar și redactor responsabil :

**OCTAVIAN BORDAN.**

Redacțiunea : Caransebeș, strada Constantin Burdiz.

Administrația : Caransebeș, strada Parcului 774.

Numărul telefonului : 44.

Manuscripte nu să înapoiază.

## FUNDAȚIUNEA GOZSDU.

S'a publicat concursul pentru împărțirea stipendiilor din fundațiunea Gozsdu. E acelaș concurs, ce dat ne-a fost să-l cetim de mulți ani încoace. E destul de prost compus, și într'o limbă românească, că-ți vine să silești pe celce e chemat să compună concursul, la un curs — de limba românească.

N'are a face. Nu ne vom ocupa în rândul acesta cu acest defect, ce-l observăm de ani de zile, ci ne simțim îndemnați să ne ocupăm cu activitatea fundațiunii și cu modul cum să face împărțirea stipendiilor și cum se îngrijește, ca banii scumpi, să nu fie aruncați în vânt, ca cele sfinte să nu se deie... Un scop măreț a putut avea înaintea ochilor nemuritorul Gozsdu, când s'a decis să pună întreaga sa avere, la dispoziția culturii poporului românesc. Scopul măreț era: să deie neamului său *bărbați cu cultură superioară* și caractere tari, cari între toate împrejurările stâlpi puternici, povățuitori înțelepți să devină ai poporului, din al cărui sân au eșit. Chiar și împrejurarea, că administrarea fundațiunii a depus-o în mâinile episcopatului gr.-ort. român și sub controlul Congresului național-bisericesc ne dovedește, că scopul marelui binefăcător a fost unul dintre cele mai frumoase.

Poate chiar împrejurările din timpul său l-a îndemnat pe Gozsdu să facă fundațiunea, pentru că din pățania proprie s'a putut convinge, că *pretinsa* inteligență română nu dispune de o cultură, care să o ridice în sfere mai înalte, la ideale, ci este silită a se ocupa cu toate nimicurile, pentruca să-și poată asigura pâinea de toate zilele. În timpurile de frământare

pentru câștigarea drepturilor, va fi observat Gozsdu, că inteligența română știe numai *calumnia* pe ceice din iubire de neam, lucrau pentru binele poporului. Gozsdu a fost funcționar credincios al statului, dar' aceasta nici când nu l-a împedecat de a fi un sincer apărător al poporului său, ceace ne dovedește și proiectul ce-l compusese ca bază al legii de naționaliști. Și cu toate că a fost cu dragoste cătră adevăratele interese ale poporului, inteligenții de pe timpul acela l-au huiduit, l-au batjocorit, l-au declarat tradator de neam. El a răspuns la toate calumniile lor în cel mai frumos chip, prin înființarea fundațiunii, ca cel puțin urmașii calumniatorilor de atunci, să fie părtași de o cultură superioară, care să le deie posibilitatea a se avânta în sfere mai înalte, a deveni factori în viața publică, a ocupa locuri de frunte în conducerea țării, a contribui cu cultura lor la rezolvarea diferitelor probleme însemnate pentru țară și popor.

Așa trebuia să fie. Durere însă, că azi e cu totul altcum. Aci avem o inteligență mai slabă în cultură și caracter, decât pe timpul lui Gozsdu, azi toată inteligența, umblă pe căi laturalnice, fiecare caută parale, iar cu prosperarea instituțiunilor românești, cu înaintarea poporului în cultură și în cele materiale, cel mult atunci își mai bate inteligența noastră capul, când poate trage foloase personale. Binele public este o noțiune necunoscută. Pentru dovedirea acestor afirmări am putea aduce multe exemple, multe cazuri concrete, nu ne este însă acesta scopul, de data aceasta. În scurt timp înțeleapta reprezentanță a fundațiunii Gozsdu se vor întruni, pentru a împărți stipendiile pe anul viitor. Am

dori, ca cel puțin în ceasul al unsprezecelea reprezentanța să se facă datorința față de interesul mai înalte ale poporului românesc și se părăsească formele săci, observate până acum la împărțirea stipendiilor și controlarea tinerimei. Un nou duh, o nouă viață trebuie să între în administrarea fundațiunii Gozsdu. Și dacă reprezentanța n'ar fi capabilă a se abate dela nefericita cale, bătută grasă, *negreșit* va avea Congresul datorința a se ocupa de această afacere.

Împărțirea stipendiilor se face și acum ca înainte de 20 de ani, fără să se țină cont de spiritul timpului și de împrejurările schimbate, în cari trăiește azi omul. Studentul *eminent*, dar' *sărac*, lipsit de *protecție* și azi e tractat în mod mașter la fundațiunea Gozsdu. Rugării lui sau că „*nu s'a putut satisface*“ și atunci el e silit să între în cutare cancelarie, lipsindu-se de studiile academice, sau că i-se aruncă un *os*, i-se dă stipendiu de 400—500 cor., care sumă îl *îndreptățește* a se înscrie la universitate, a deveni ceva academic, *fără de a-i da însă și posibilitatea de un traiu mai liniștit*, ca cu toată dragostea să se apuce de învățatură și învățând să devină om cu cunoștințe temeinice și profunde, ca cu *demnitate* să poată apoi reprezenta în societate interesele poporului. Stipendiul acordat i-se ajunge pentru călătorie, înscriere și apoi el, studentul talentat și diligent, e silit să-și facă geamantanul și să plece sau la coliba părinților, sau să tânjască prin cele cancelarii. Cine mai are noroc, ajunge *colaborator* la *Lupta* și devine politician, se face de timpuriu martir, pentruca mai târziu să devină un *parazit* pe corpul poporului românesc și pentru a putea trăi va

**CHEAG**

pentru strângerea brânzei, garantat, nestricăcios, se află în formă de esență în sticle și în pravuri la



„SEVERINEANA“  
 societate comercială pe acții în  
 CARANSEBEȘ.



seduce poporul, sau își va înființa o bancă pentru apărarea intereselor economice ale poporului. (sic!) Altcum stăm cu cei cu protecție. Ei capătă dela fundațiune stipendii mai mari, cari le-ar da posibilitatea a urmă regulat studiile academice, dar' aceștia de regulă sunt proști și leneși și fac și mai puțin spor, ca cel cu stipendiu mai mic. De aici se naște alt rău. Tinerimea rămâne fără conducere, fără ideal și cel mult face politică prin cafenele.

Așa nu mai merge. Reprezentanta fundațiunii *Gozsdu* va avea să pătrundă în spiritul literilor fundaționale, de unde va află adevăratul scop al fondatorului și să-și croiască altă cale în a crește tinerimea, cu atât mai vârtos, că azi nu poate exista un tînăr universitar cu stipendiu de 500 cor., ci e neapărat de lipsă să se dea stipendiu de cel puțin 1000 cor. Literile fundaționale doară pentru aceea conțin latitudinea de stipendii între 600 și 1000 cor., pentru că s'a prevăzut schimbarea împrejurărilor, scumpirea condițiilor de traiu.

Vom avea în chipul acesta mai puțini stipendiști, rezultatul însă va fi îmbucurător, pentru că cei puțini vor fi dintre cei aleși și își vor face în toate privințele datorințele de elevi academici. Se va auzi mai puțină vorbă românească prin birturile din Budapesta și Cluj, se va face însă cu atât mai mult spor în cultură. Ar mai

avea reprezentanța și altă cale. Să conține firul cu internatul proiectat. Sunt curioși oamenii noștrii. Au început să se ocupe cu ideea înființării unui internat în locul stipendiilor, au dat de o mică greutate și de ani de zile afacerea stagnează, deși fiecare trebuie să fie convins, că înființarea internatului proiectat ar fi o binefacere pentru tinerime. Se vede însă, că referentul cauzei nu e bărbat de concepții mari, se îngrozește de muncă prea serioasă și mai bine îi priește să meargă pe calea bine bătută de înaintași, fără a jertfi timpul scump unei munci mai încordate și serioase.

**Intrunirea delegațiilor.** Este neexact, că delegațiile se vor întruni în curând. Cauza amânării este faptul, că Reichsratul austriac nu s'a ajurnat decât târziu, iar criza maghiară încă a fost aplanată abia de puțin timp și în mod provizoriu.

**Intâlnire între suverani.** Regele Eduard în călătoria sa la Marienbad, va vizita la 15 August la Ischl, pe regele Francisc Iosif.

### La chestia episcopiei.

Adevărată senzație au produs în cercurile cele mai largi, întâmplările din Caransebeș, mai ales faptul, că nou-alesul episcop recunoscând postestatea dlui Burdia, îi cere intervenția la întărire.

Este un joc al sorții, că unii oameni după ce crezându-se a fi destul de puternici, lovesc cu o lovitură de copită în cei într'adevăr sus puși, crezând, că astfel pot strică ori chiar vătămă demnitatea și onoarea acestora, cari prin dar dumnezeesc sunt chemați dela fire, ca să conducă destinele unui ținut.

Ultraismul unor oameni, plin de ură și dușmănie, plin de răzbunare și de necurățenie, a ajuns în biserica noastră din dieceza Caransebeșului proverbial, păcatele și necuviințele potențate de zbirii, cari vreme îndelungată n'au cinstit sanctuarul, au dus la sapă de lemn multe familii preoțești și învățătoarești, au crezut, că prin izbânda dela Sân-Petru își vor mai putea continua manopera lor, cei cu unt pe cap vor mai putea și de aci înainte să șadă la umbră și neconturbați să menajeze lucrurile bisericesti după dragă voia lor. Ei, băteau în pumni și făceau felurite imputări oamenilor dlui Burdia, cari fără frică, cu vizir deschis au cutezat să ridice perdeaua, să se vadă necurățenia lor, lumea să-i cunoască și să-i judece, iar glasul plin de demnitate și tărie a acestora, ce s'au grupat sub stindardul acestei foi să-l facă de batjocură.

Să ciuciuleau, rideau în pumni și cu o îngâmfare fără seamăn își băteau pieptul, că au triumfat, că și-au ajuns scopul. Ștefi cu ortacul său din Caransebeș, Barbu, au crezut, că unul poartă comitatul, iar celalalt mitra și eparhia, iar peste ei, ca un cocoșat, are să fie mare vătav Dobrin cu secretarii Brăniște și Țepeneag. D-lor au să fie dirigitorii, ei au să chivernisească treburile și dl Burdia turtit la părete va privi cu jale și durere la puternicii acestia.

Și jocul sorții, omul lor, acela, care ridicat prin votul lor la demnitatea de ales al eparhiei, dr. Badescu, pe care poate iarăși numai lor are să le mulțamească, că au trebuit să vadă și suferă atâtea, lor, cari alăturea — cum zisei — cu cei cu unt pe cap dela periferii, au dus dieceza la adevărată ruină; vine și trage cu buretele peste prietenie, peste dragostea și frățietatea lui Barbu și Ștefi și cere protecția dlui Burdia.

Noi, cari privind lucrurile din mai multe puncte de vedere, cari cunoscând cu mult

## FOIȚA „SEVERINULUI“.

### Marcu și Taina din Teuș.

— Dramă din viața poporului nostru, în 3 acte. —

De:

George M. Dopp.

(Urmare.)

Safta: Uf, da de ce nu pleznesc odată!

Dumitru: D'apoi de ce s-să pleznești, nu-nu ai lucru m-m-ai bun de fă-fă-cut? nu-nu-zău, nu, cu-cum zic, nu!

Safta: Pune mâna, ajută-mi la masă, să o punem la mijloc.

Dumitru (a lene): Mi-mie, mi-e foame!

Safta: Da pune odată mâna, nu mă băgă 'n păcate!

Dumitru (ajută, la primul pas însă o și lasă): Noa, pa-par-că acolo, unde a-a fost nu a s-s-stat bine.

Safta (aduce sticlă și 4 păhare, farfuri, gătește masa).

Dumitru: Au, ce să m-mai mă-mă-nânc! (se întinde spre farfurii).

Safta (lovindu-l): Să nu te atingi, că te ia hantătaru! Auzi?! Astea-s pentru oaspeți, să nu cumva să vă etingeți, că vă rup grumazul.

#### Scena 4.

Ileana. (vine din dreapta) — Cei prezenți.

Safta: Acum te scoli? Ha?! Sculas'ar corbii, să te ducă?!

Ileana (stând sfioasă): Păi, că nici două ciasuri nu-s de când am așipit și eu un pic...

Dumitru (se retrage spre fereastră și șade acolo).

Safta: Tacăți pupăza! Auzi aci, îmi mai și răspunde! Auzi tu, fă Leano, acuși or veni neamurile și cu tistia satului, da să nu te pună năpârca să vorbești cătră cineva ceva, ori să te duci cumva din casă fără voia mea, că te sugrum, auzit-ai?!

Ileana: Am înțeles...

Safta (cu răutate): Ți-am zis eu să-mi răspunzi?!

Ileana: Ziseși, că să merg cu rufele la fântână să...

Safta: Uf! — Azi nu speli, tacă-ți moara, du-te în colțul tău și d'acolo să nu te miști! Auzit-ai?!

Ileana (se retrage la dreapta, se așază pe un scaun, și stă așa oftând).

Safta (cătră Dumitru): Deschide mă surdule fereastră, că mă nădușesc aici! Vino apoi cu mine să aducem vin!

Dumitru (deschide fereastră, zorile se arată): Ia-ia-ca, de-deschid și-și ia-iaca vin! (ies ambii prin dreapta).

(După culise se aude cântând):

Câte păsărele 'n codru,

Toate cântă mai la modru,

Toate cină și s'alină

Numai eu n'am ce cină

Și unde mă alină,  
Căci mi-e casa tot pe drum,  
Sub crenguța de alun,  
Căți drumari călătoresc  
Pe mini mă batjocoresc!

Ileana (se scoală emoționată, merge spre fereastră): Marcule! Marcule! — El e! Nu se mai aude! (se uită pe fereastră, se reîntoarce după un timp, încet se așază pe scaunul ei își pune capul între mâni, plânge).

Marcu (tiptil sare pe fereastră, întră încet în casă neobservat, prinde pe Ileana, o sărută): Ileano!

Ileana (speriată): Ah! — Marcule!

Marcu: Turturica mea, nu m'ai uitat?!

Ileana: O, nu, Marcule, căci doară numai tu ești acela, pe care îl mai am bun pe lume!

Marcu: Unde-i Safta?

Ileana: În pivniță!

Marcu: Atunci, mă duc, nu e încă timpul să stăm mult laolaltă!

Ileana: Nu, nu, nu te du, atâta e de bine lângă tine, fără de tine sunt ca moartă, mi-e groază deăștia!...

Marcu: Trebuie să merg, încă n'a venit timpul! Adio! Auzi, vin! (iese cu repeziune pe unde a venit).

Safta (după culise): Ho, înecateai în vin, da hai odată!

Ileana (după-ce se uită după Marcu

mai bine ce e de folos și edificător bisericii și prin ea credincioșilor din dieceză, cari la rândul nostru am cutezat să strigăm veto și cari în toată vremea am condamnat mai mult pe acești îngâmfați, cât pe celce ei l-au târât în valurile vieții zilnice; aflăm pasul alesului de corect, aflăm și cunoaștem, că pasul făcut, este o palmă dată acelora, cari sub manta sfințeniei lui credeau, că vor putea continua în biserică murdăria, vor face lucrurile făcute și nepermise, vor teroriza etc. etc.

S'au înșelat amar, căci alesul îi dă de gol și nu mai târziu decât după 24 ore, le arată în pasul făcut, că da, deși voi m'ați ales, nu vreau însă mai mult ca să mă tăvălesc în păcatele voastre, să fiu pătat cu numele vostru; ci mă întorc la calea adevărului, mă întorc la bărbatul, care curățenie a voit, a cărui mâni în biserică curată le-am văzut și care într'adevăr are la inimă soarta și viitorul diecezei. Cu acesta vroiu să guvernez biserica și povețele lui vreu să urmez.

Aici residă marele triumf al burdismului, aici să cunoaște principiul acela sănătos, pentru care acest bărbat a luptat cu atâta desinteres, cu atâta demnitate! Vine însuși alesul, care cunoaște marea răspundere ce o ia înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor la guvernarea bisericii, care și-a dat seama, că numai prin sfințenie, prin dreptate și omenie poate fericii pe eparhioții săi și cu smerenie să apropie de acela, care a propovăduit adevărul, ca să îi ceară sprijinul și protecția, nu pentru sine, ci de o parte ca să se poată scăpa de ceice l-au încunjurat, de altă parte să aibă noi tovarăși în conducerea într'adevăr grea.

Nu voim ca să conturbăm această consfătuire, și cum bine nu se știe, că ce au pertractat și desbătut laolaltă, lăsăm iarăși la buna chipzuală a bărbatului probat și înțelept: calea ce o va croi-o pentru binele și fericirea eparhiei caransebeșene, lăsăm dliu

Burdia cuvântul final în chestia aceasta delicată, cu atât mai vârtos, că este un puritan de prima forță și s'a dovedit, că are inimă și suflet pentru tot ce e bun și nobil, pentru adevăr și dreptate, care trebuie să residă în sanctuarul dumnezeesc.

Diecezanul.

## DELA SINAIA.

Frumosul orașel al României, a fost în timpul din urmă centrul unor frumoase festivități.

Moștenitorul tronului Austriei și Ungariei s'a decis să cerceteze pe Regele României. Astfel de acte în cele mai multe cazuri sunt acte de curată curtuasie, dar' prin ele se reoglindează și bunele, relațiuni ce există între diferitele state. Este un adevăr recunoscut de toți, că o apropiere, ba o legătură strânsă și trainică între monarchia noastră și între România este de cea mai mare, însemnătate din toate punctele de vedere și din aceste motive din toată inima ne bucurăm, când avem ocaziune să ne convingem, că să caută anume legăturile de prietenie între statul nostru și cel vecin. O apropiere între aceste state este necesară, mai vârtos în timpul de față, când din mai multe părți cu vânătoarea după interese personale, anume se agitează și seduce opiniunea publică. Din punct de vedere mai înalt e neapărat de lipsă, ca factorii competenți din România să fie pe deplin clarificați asupra stărilor dela noi și mai vârtos asupra stării poporului românesc din țara noastră, ca o seducere atât de ușoară, ca până acum, să nu mai fie posibilă. O clarificare însă se poate aștepta numai în cazul, dacă venim în atingere unii cu alții și dacă suntem conduși de dragoste reciprocă și de iubirea adevărului.

Vizita moștenitorului nostru de tron în România era cea mai bună ocaziune pentru a clarifica multele neînțelegeri și a curmă

aștăările fără nici un rost. Și din acest incident însă s'au aflat *ușuratici*, cari au crezut, că e bine să tulbure apa. Niște copilandrii *necopți*, — zicese — studenți de universitate, au crezut de sosit momentul, ca să arate, că sunt prea vrednici pentru a mai sta încă mult timp pe băncile școalei. Acești băeți neciopliți și necopți, conduși de un fals naționalism, ar fi pretins îndepărtarea tricolorului maghiar.

S'a făcut multă larmă din acest incident. Noi nu am dat crezământ zvonurilor lășite și câștigându-ne acum informațiuni exacte, putem constata, că prin incidentul, cu steagul nostru s'a comis numai un act copilăresc, demn de niște *flușuratici* și nu merită să-i dăm atențiune mai mare. Până când Birăuț-Bucurescu va mai putea călători pe la București și până ce soții lui de luptă: Macrea, Pepa, Iova și Coroi se vor mai căpătu prin România, până atunci totdeauna ne putem aștepta la acte vrednice de niște capete săci, stomacuri goale. Astfel de acte nemature însă n'au să conturbe relațiunile amicale dintre cele două state.

Cu ocaziunea vizitei moștenitorului de tron, s'a mai întâmplat un lucru, care merită a fi amintit. O deputațiunea a Românilor dela noi s'a prezentat Alteței Sale. N'am avea nimic de obiecționat, dacă deputațiunea s'ar fi prezentat în numele românilor supuși unguri, pentru a aduce Alteței Sale omagiile românilor așezați în România. Acest fapt ar fi privit ca o datorință a supușilor unguri față de fiitorul nostru Rege. Până aici înțelegem cele întâmplate și aflăm, că nu s'a comis nici o iregularitate.

Dacă însă deputațiunea românilor-ungari s'a prezentat moștenitorului de tron, cu intenția de a ridică acuze contra poporului maghiar și a se vaită de închipuitele persecuțiuni, trebuie să declarăm, că ar fi o mare lipsă de tact. N'ar fi lucru *cinstit* a face a-

pe fereastră, se întoarce, repede se pune pe scaun, șade).

Safta (întră, după ia Dumitru, aducând o cantă cu vin): Cine a fost aici?!

Ileana: Nime!

Safta: Cine a cântat?

Ileana: Nu văzuși, că se duc oamenii la câmp!

Safta (face semn cu degetul): Griji, tu, afurisit-o! (pune vinul pe masă, Dumitru șade la fereastră).

### Scena 5.

Preotul Aurel, Gödri, Alexe, Pavel, Gligor, Ștefan, Anica, Mărie, Ioana, (întră prin fund) — Cei de față.

Aurel: Fie numele Domnului binelăudat! — Bună dimineața!

Safta: Să fi sănătos sfinția ta! (îi sărută mâna. Ileana d'asemeni, după-ce să retrace la loc). (Toți rostesc: bună dimineața, dau mâna cu Safta, la semnul Saftei se așază toți pe scaune și pe laviță, Aurel, Gödri și Pavel la masă).

Gödri: Lele Safta, noi vinit aice, se cetescam testamentum, ce lasat barbato la dumeta, che muszaj, se știm teți ce lasat barbato la to, la pruncele și la dimita. (în general e tăcere). Chind facut barbato la to testamentum, fost ghe fațe: domnu popa și biró ce murit și io scris.

Aurel: Da, așa e, par-că acum ar fi fost.

Gödri: Este tot pruncile aice?

Dumitru: A-a-aici, zău, a-a-ici!

Anica (cătră Ileana): Ileano, d'apoi cu tine ce e, de ești așa de posomorâtă? (cei de față vorbesc șoptind unul altuia în acest interval): Spune fetico, cum îți place la lelea Safta? E bine aici, nu-i așa?

Ileana: Ca 'n iad!

Anica: Ian spune-mi, afară de cei din casă pe cine mai cunoști?

Ileana: Numai pe unul! Pe un tinăr orfan ca mine...

Anica: Auzi, auzi, pe un tinăr. — Și cine e acela?

Ileana: Acela e Marcu! (Anica încruntă sprâncenele): Numai lui îi-e milă de mine și mă iubește mult.

Anica (à parte): Iată un zid, ce-mi stă în cale! (cătră Ileana cu răutate): Auzi fată? Ițați gândul dela el, e un stricat, toată lumea să teme de el, la toți face rău!

Ileana: Mie, însă nu-mi face nici un rău, el mă iubește adevărat!

Anica: Știe el să se prefacă, el numai te înșală, auzi fată, și bagă de seamă, rupe-o cu el, auzi, să-l uiți! Vreau! Trebuie să-l uiți, auzi?!

Ileana: Nime nu are drept să mă oprească, de a mă bucură de omul, care e milostiv cu mine! Il plac! La asta nu mă împedecă nime!

Anica: Trebuie, auzi! Te silesc! Trebuie să te desbari de el!

Ileana: Îți cetesc în inimă, îți cunosc șiretenia, planul tău nu-l vei vedea împlinit! Ți-e drag de el, știu! Ai vrea să mi-l răpești? Nu ți-e păcat de Dumnezeu, să-ți înșeli bărbatul? (cu curagiu și fără teamă): Auzi Anico! Decât să mă dezbar de el, mai bine-aprind tot satul! (se duce la locul ei, Anica, amenințând, se depărtează la loc).

### Scena 6.

Marcu, (întră prin fund, dă binețe, sărută mâna preotului, toți încremenesc) — ceilalți.

Marcu: Iată-mă și eu, (se poartă foarte rece, își acață sumanul de cuiu): în casa unde m'am născut! De 2 ani n'am mai pus piciorul în ia!

Anica (tresare oftând à parte): El este, ah ce drăguț s'a mai făcut!

Aurel: Să fi binevenit fiule... Cu maică-ta și cu rudeniile de ce nu dai mâna? Marcu: Mai am vreme părinte! (cătră Gödri) Te salul dle notar!

Ileana: Bună ziua Marcule!

Marcu: A... bine te-am găsit sărmană copilă, dar par-că ai plâns?!

Ileana: Mi-s tulburi ochii de bucurie că te revăd!

(Va urma).

ceasta, pentru că cu conștiința liniștită putem afirma, că în toată țara românească nu se află nici un român inteligent, care ar fi fugit din Ungaria, din cauza vre-unei persecuțiuni, *ci toți s'au dus acolo atrași de un traiu mai bun, mai liniștit, cu dorul de a câștiga cât mai multe parale*. Să-i trecem în revistă pe unii dintre cei trecuți. Decanul lor este Sârbul romanizat Ioan Slavici. Aceasta ajunsese la universitate și nu știa românește, ba odată a făcut declarațiuni, că și-ar tăia vânilor, dacă ar ști, că în el este numai o picătură de sânge românesc. Mai apoi s'a făcut român, a ajuns colaborator rău plătit la „Tribuna“. Ca să ajungă la un post bun în România, s'a făcut martir și luând frunza 'n buze, a trecut munții. Acolo a fost *prea bine* căpătuit, la institutul *Ote-teșanu*, dar' în timpul din urmă l-au scos de acolo, sigur în urma vredniciei, iar azi scrie articole agitatoare în „Tribuna“ și „Lupta“, nu din convingere, ci pentru... parale. Altcum moare de foame Sârbul de odinioară.

Toți ceilalți *matadori* trecuți cu Aurel Popovici, Scurtu, Chendi etc., sunt de felul lui Slavici, cari aici n'au fost capabili să ocupe vre-un post public și ar fi fost siliți să-și tânjască zilele prin cele redacții, fiind mai mult flămânzi, decât sătui. Azi-mâne vom vedea pe stradele Bucureștilor alt rând de căpătuiți dela noi, ca Goga, Schiopul, Birăuș-Bucurescu, Bocu, cari însă nu vor trece frontiera de răul persecuțiunilor, ci din simplul motiv, că lipsiți de orice *calificație*, aici nu pot ocupa nici un post, ci sunt numai căpătuiți de azi pe mâine și trăiesc strigând în lumea mare despre închipuitele asupriți dela noi.

În momentul, când frații noștri din România, își vor da silința să studieze starea poporului nostru și vor afla, că poporul nostru e cu mult mai bine situat, ca cel din România și că nici vorbă nu poate fi de asupriți și persecuțiuni, atunci și multele existențe mizerabile vor încetă a seduce lumea și a băga ziranie și neînțelegere între două popoară, cel maghiar și cel român, cari sunt avizate unul la altul.

## O scenă mișcătoare.

Organele noastre de publicitate „Drapelul“ și mi-se pare și „Lupta“, istorisesc detaliuri despre cele petrecute cu ocaziunea conferinței, ce a ținut-o așa numitul partid național Duminecă, înainte de alegerea de episcop. Se spune, că după salutul preșidentului, a Nestorului plin de înțelepciune, în tăcere amuțitoare, să scoală istețul și în cuminenție neîntrecutul Agamennon, care cu cuvinte, ce își fac calea până în adâncul inimei și străbat până în cele mai subtile cute ale sufletului omenesc, recomandă conferinței ca să i-se ofere demnitatea de episcop celui mai curat la suflet și mai blând la inimă, fiu al diecezei noastre, Prea Cuviosului părinte, dr. Iosif Traian Badescu, provocând pe cei de față, ca să pună vot, că numai cu acest demn dignitar vor vota cu ocaziunea votării. Pătruși cu toții de cuminenția ce curgea ca mierea de pe buzele marului Agamennon, dar' totodată pătruși în sufletul lor, că numai cel recomandat de aceasta poate să ridice vaza bisericeii, cu un glas și cu o gură se unesc cu toții, că așa

și numai așa vor face, promițând, că dela aceasta la nici un caz nu se vor abate.

Insufletirea era la culme, când din mijlocul eroilor de convingeri se scoală un bărbat mic de stat, dar mare în valoarea sa morală și intelectuală și cu francheța, ce pune pe toți în uimire, le dă celor prezenți o lecție despre însemnătatea cuvântului dat, pe care demnitate de om, precum și firmitatea caracterului pretinde, că în ori și ce împrejurare trebuie să-l țină, să-l respecte. Și ca consecvența naturală a acestui principiu spune, că dânsul și-a dat cuvântul, că va vota cu acela, pe care îl ține de cel mai vrednic pentru a fi ridicat la demnitatea de episcop și așa, dânsul neputând primi propunerea celui nepătruns în înțelepciune, va vota cu dl dr. Iosif I. Olariu.

Frapăți de aceasta cinstită francheță a unui caracter deschis și în toate împrejurările consecvent cu sine, cei mai pe jos în caracter, dar' mai pe sus în neconsecvență au isbucnit în aplause de aprobare, admirând curajul, precum și tăria de caracter a *Excelenței Sale*. Cu toții au aprobat ținuta deschisă a vorbitorului și după cum spun numitele ziare, cu toții erau emoționați și impresionați de corectitatea și consecvența *Excelenței Sale*. Ei, n'ai ce-i face, își șoptiau unii, aceasta aduce cu sine înalta cultură, înalta inteligență.

Acesta e istoricul scenei mișcătoare, de care fac amintire organele de publicitate atinse mai sus. Noi din parte-ne nu putem decât să admirăm și noi firmitatea de caracter a *Excelenței Sale*, ce ne impune peste măsură de mult, pe de altă parte aprobăm și isbucnirea spontană de aprobare a celor prezenți. Avem însă numai o mică nedumerire, care nedumerire nu se referă la *Excelența Sa*, ci nedumerirea noastră îi atinge pe ceice cu entuziasm au dat expresiune aprobării lor. Suntem nedumeriți, că celor ce au fost de față, ce le-a impus mai mult: firmitatea de caracter, consecvența corectă a vorbitorului, sau că în fața unui colos de onorabilitate și mai pe sus de toate a unui *Excelență*, păticii și-au pierdut curajul, cu care tot pentru firmitate de caracter și tot pentru consecvența corectă, tot cu aceeași emoțiune aruncau vorbe de ocară asupra altora, față de cari nu puteau avea considerantele, ce le aveau față de *Excelența Sa*.

Pentruca cetitorii să ne înțeleagă, aducem un exemplu. Ce se întâmplă de exemplu, dacă după propunerea Agamennonului să sculă nu *Excelența Sa*, ci un altul din cei prezenți, să luăm de exemplu, așa din nimerite, pe dl *Cornel Corneanu*, zicem, ce se întâmplă dacă acest domn ar fi început să grăiască cam în următorul înțeles: Domnilor, eu nu sunt militar, dela care se pretinde, că mai întâi și întâi să iee în considerare sfințenia cuvântului, dar și din scriiturile răsfoite de mine am învățat, că în orice împrejurare fie omul de orice condiție socială ar fi, fie tânăr, fie bătrân, mai presus de toate trebuie să țină la sfințenia cuvântului dat, pentru că numai după aceasta se poate judeca cinstea și caracterul omului. Purcezând din acest punct de vedere, eu deși tânăr, dar am curajul de a declara, că *cuvântul meu l-am legat de promisiunea de a vota cu altul* și prin urmare nu mă pot alătura la propunerea de a-mi da votul pentru protosinzelul dr. I. Badescu? Oare no-

rodul prezent și după această cuvântare isbucnea în aplause? De sigur, dar în aplause de indignare, și suntem siguri, că și după aceasta vorbire cei prezenți emoționați până în adâncul sufletelor lor isbucneau, încărcând pe vorbitor cu cele mai obscene injurături, declarându-l de om de nimic, de om lipsit de caracter și să putea întâmpla și aceea, că dl *Cornel Corneanu* era frumos dat afară, din motivul, că un astfel de om nu poate face parte dintr'o societate atât de aleasă. Cam așa ne putem închipui noi, că o păția dl *Cornel Corneanu*, deși noi îl cunoaștem pe acest domn de un om onorabil, despre care știm, că în toate împrejurările știe și are curajul de a-și impune convingere și mai pe sus de toate știe să prețuiască sfințenia cuvântului dat. Poate, că între asemeni împrejurări tot așa o păția și altul, să zicem tot din nimerite: protopopul *Ioan Pepa*, deși noi și pe acesta îl ținem de om onorabil, precum nu mai puțin onorabil l-am ținea, dacă s'ar fi întâmplat așa ceva chiar cu dl *dr. Valeriu Braniște*. — Ei bine, după care cheie a onorabilității trebuie judecați oamenii, — pentru că noi știm, — că tot în conferința de care amintim au hotărât *unanim* de a aviza telegrafic pe Prea Onoratul domn protopop al Lugoșului, de neștrămutata și neclintita stimă și venerațiune a tuturor celor prezenți. Și i-a anticipat conferința această stimă și venerațiune, pentru că știau, sperau, că numitul protopop după atâta stimă și venerațiune își va forma convingerea, luând de cinesură această neclintită stimă și venerațiune. Și ceice au luat parte la conferință au avut mângăerea, că n'au consumat înzădar o cantitate așa de mare de stimă și venerațiune.

Și noi pe toți aceia, cari au fost la conferință, îi ținem de oameni onorabili și mai pe sus de toate îi ținem de astfel de oameni, cari țin la sfințenia cuvântului și a promisiunii date.

## Memorandul medicilor din România.

### II.

Medicii din România ar avea la ei acasă, o chemare foarte nobilă. Să se lase de politică, și să se intereseze de starea poporului, carea este, poate fără păreche în lumea civilizată, pentru că cu durere trebuie să o spunem, că chiar și poporul din micile țărișoare, Serbia și Bulgaria trăiește în condițiuni mai favorabile decât poporul din România. Oare n'ar săvârși medicii din România un lucru cuminte și uman, dacă ar studia starea țaranului și nu l-ar lăsa să peară de foame în multele boale produse prin traiul rău și neîngrijire, și cuprinzându-le toate într'un memorandum, le-ar înainta camerei pentru a se lua dispozițiunile pentru ameliorarea stării populațiunii de acolo? Ne cred oare medicii din România, că dacă ar face o călătorie printre poporul român din Toronto, Arad, Timiș ar rămânea uimiți de bunăstarea poporului nostru? Și d-lor mai cred, că e bine să facă politică, când ei nu cunosc din destul stările dela noi, căci condamnarea d-nei Vlad, n'avea să-i scoată atâtă din sărite. D-na Vlad e o fată de popă, carea s'a măritat după un „Magnific“ și dispunând și de ceva avere, să vede, a avut lipsă de reclamă, ca lumea să o scoată la iveală. Atâta tot și nimic mai mult, cu d-na

Vlad, carea avea să stea acasă cu lingura în mână și să nu facă politică.

Și acțiunea medicilor din România își are însă motivele ei *binecuvântate*, „de cari ei nu-și dau seamă“. Ar trebui ca să observe că sunt niște unelte simple în mâinile unor indivizi aventurieri, cari umblă prin România după parale Doar în timpul din urmă foile sunt pline de vești, despre pețrecerea prin România a deputaților *Suciu și Lucaciu*, ba chiar și socialistul *Birăuț*, cel-ce în diferite rânduri s'a *vândut*, a dat o raită prin România. De sine se înțelege, că acești *naționaliști* au interes să descrie prin București, în cele mai negre culori, stările dela noi, pentru că altcum pungile nu s'ar deschide, ear ei n'ar putea trăi ca niște boeri, și câte un popă n'ar mai putea sparge sticlele de *șampanie*.

Cine și-ar lua osteneala să vină la noi, și aici să-i studieze pe înflăcărații *naționaliști* ar face studii interesante, și nici prin minte nu iar mai trece să facă memorande despre pretenziunile noastre asupra.

Ar afla lucruri interesante. Pe aici prin Caransebeș ar afla, că de *naționaliști* să dau niște indivizi, cari partea cea mai mare a vieții o petrec pe sub *mesele* din birturi, în stare de beție, apoi, că soarta bisericii și școlii a stat în mâna unor indivizi nevrednici, cari de minune s'au priceput la meseria de a se *tăvăli* prin birturi. Privind prin un colț al ferestrei dela redacția *Luptei*, ar vedea pe analfabetul *Birăuț*, încunjurat de *Bolcaș, I. Roman*, deplângând soarta poporului și așteptând mila din România. Sărmanul *Bolcaș*. Om vrednic de o soarte mai bună. Nici odată nu poți ști când e, și când nu e la *Lupta*. Când se bate cu *Birăuț* pleacă, ear' când se împacă din nou e acolo. Cu un cuvânt depinde soarta lui dela bunăvoința unui culegător tipograf. Pe la *Tribuna* ai afla pe *Bocu*, care de *dragul neamului...* și-a părăsit postul de contabil la *Lipovana*. Gurile rele aduc alte cauze, dar noi suntem aplicați să credem, că numai și numai *iubirea de neam* l-a îndemnat să lupte cu *pana*, pe care însă nu o prea știe învățat. La „*Țara Noastră*“ ar afla pe cei mai interesați *naționaliști*: *Goga* cu părul lung, *neamul căpătuț*, carele în timpul din urmă dă pe neînfricatul naționalist, că doară doară va stoarce dela guvernul din România vre-o bursă, ca să mai trăească fără grije prin străinătate, pentru că pe *acasă*, pe lângă toată *protecția* socrului, s'a cam deochiat și în cel mai scurt timp va fi silit să iee tâlpășita și dela asta. Pe lângă sine, are pe fostul *corțeș* al deputatului kosuthist dela Marghita, pe vestitul *cassar* dela München Iosif Sciopol.

Pentru aceste ființe a fost bun memorandumul medicilor din România, pentru că ar peri de foame, dacă n'ar fi apa tulbure și dacă cei din România și-ar deschide odată ochii și ar ajunge la covingere, că multele *subvenționări*, sumedania de parale, ce le storc mulți fanfaroni, sunt numai spre stricăciunea poporului nostru, pentru că cu cât mai mult vor căpăta acești indivizi fără conștiință,

cu atât mai mult vor căuta să producă neînțelegeri, din cari poporul nostru nici un folos nu poate trage.

Ear' medicii din România caute de îndreptarea sorții țărânilor de acolo, unde e mult, foarte mult de făcut.

## NOUTĂȚI.

### KĂLINDAR SĂPTĂMĂNAL.

Anul 1909. Luna Iulie (cuptor) are 31 zile.

Zilele	Calendarul vechiu	Calendarul nou
Dum.	12 Proclu, Ilar.	25 Ap. Iacob
Luni	13 Ad. Arh. Ga.	26 Ana
Martî	14 Ap. Achila	27 Pantelim
Merc.	15 M. Chiric	28 Inocent
Joi	16 M. Antinog.	29 Marta
Vin.	17 † M. Marina	30 Avdon
Sâm.	18 M. Iacint	31 Ig. Loiola

Dum. 9-a d. Rusalii, ev. Mat., c. 14 gl. 8 v. 9.

„In vremea aceea nevoit-a Isus pe învățăceii săi...“

**Știre personală.** Dl primar *Octavian Bordan*, a plecat în 21 l. c., cu trenul de 11 a. m., în chestii de oficiu la Budapesta.

**Adunarea gen. a magistraturii**, ținută în 21 l. c., după-ce dl primar *Octavian Bordan* precis la orele 9 deschide ședința, se dă cetire programului, care a fost următorul: 1. Propunerea magistr. ref. la recompensarea teritoriilor, referitor la drumul gării spre țiglarie. 2. Prop. mag., ref. la rescumpărarea plațului par. rom. cat. de lângă turnul pompierilor. 3. Prop. magistr. ref. la câștigarea teritoriului necesar pentru lățirea drumului spre gara C.-țiglarie. Nefiind complet numărul reprezentanților prescriși de lege, aceste puncte sau amânat pentru dezbateri în adunarea gen., proximă de toamnă, ce se va ținea în Octomvrie a. c. Sau ales 2 membri reprezentanți pentru conscrierea bărbaților apți la curtea cu jurații. A urmat apoi raporturile: Darea de nou în chirie a prăvăliei și locuinței de sub nr. 1066. Cauza apărținerii minorenei Elena Oancea. Publicarea deciziei juridic comit. Nr. 3341/1802 anul 1909. Conspectul școlii învățăceilor industr. pro 1908—1909. Publicarea Ord. ministrului de interne ref. la încassarea aruncului pe bragagii. Asigurarea edificiului gimnazial. Nefiind alte puncte la ordinea zilei sau luat aceste puncte la cunoștință de cei prezenți. După aceia dl primar *Octavian Bordan* încheie ședința, regretând neparticiparea reprezentanților în număr complet la ședință.

**Ședință administrativă.** În 14 l. c. s'a ținut ședința administrativă ordinară a comitatului Caraș-Severinului sub prezidența dlui subcomite *Issekutz Aurél*. Raportul dlui subcomite cetit de dl Dr. *Talajdy Zoltán*, s'a luat la cunoștință, în întregime. Să ia cu regret la cunoștință, că în comitatul nostru s'a ivit ici-colo unele morburii epidemice între vitele cornute și rămători. Se constată totodată din raport, că a încurs din darea directă suma de 85.556 cor. Din darea de

imposite a încurs 115.620 cor. Asemănate laolaltă aceste incurgeri cu incurgerile din anul trecut a acestei luni, se constată un prisos de 7490 cor.

**Muzica regimentului nostru, în Caransebeș.** 2 zile muzica reg. grân. staționat în Biserica-Albă, a cărui 1 batalion e stabil în orașul nostru a stat aici. Luni în 19 c., d. am., a delectat pe locuitori, concertând în parcul cazarmei. Seara a concertat în grădina casinei oficerești, până seara târziu, delectând publicul cu cele mai frumoase opere și poutpouri, între cari și piese românești de o frumsețe însuflețitoare.

**Cununie.** Dl Dr. *Gajda Béla* redactor la foaia „*Szörénység*“, profesor la gimnaziul sup. de stat din Caransebeș, și-a serbat cununia sa cu d-șoara *Frida Wolszky*, profesoară la școlile civile de fete din loc: Sâmbătă în 17 l. c. Cununia civilă a fost legată de cătră dl primar *Octavian Bordan*, în calitate de matriculant civil, iar căsătoria religioasă a fost pontificată de dl prop. rom.-cat. de aici, care era ticsită de public. La intrarea mirilor în biserică, elevele d-șoarei mirese, cari au făcut spalir la antreul bisericii, îmbrăcate toate în alb, au întimpinat pe miri cu un cântec frumos, presărând flori înaintea mirilor. — Primească tînăra păreche cele mai călduroase felicitări, din partea noastră.

**Hymen.** Dl Szabad Ferencz, profesor de desen la gimnaziul de stat din Caransebeș, a condus la altar pe d-șoara *Luiza Pfeiffer*, fiica dlui *Pfaiffer Mihály*, directorul școlii civile din loc.

**Logodnă.** Dl Boros Mihály din Ujvidék și-a încredințat de fiitoare soție pe d-șoara *Hirschl Ilus* din Caransebeș.

**Foc îngrozitor în Caransebeș.** Marți în 20 l. c., pe la orele 5 d. am., un foc pustiitor a băgat groază în locuitorii orașului nostru. Casele economilor *Ilie Boța, Nicolae Grozea și Petru Menghiu*, din stada morii, vizavi de moara dlui *Tveraszter Károly*, deodată au luat foc, și cu tot ajutorul pompierilor, cari au sosit la timp, totuși sau prefăcut în cenușe. Focul mistuitor era ajutat și de un vânt, care amenința cu pericol și casele din vecini, mulțumită pompierilor noștri, cari prin munca lor dibace au apărât casele învecinate, cari erau amenințate. Bieții oameni erau la munca câmpului, acasă au fost doară numai copii. Au ars cu tot ce era în casă, deoarece ușile au fost încuiate. Plânsetele de durere a bieților nenorociți își sfășiau inima. Trei familii au rămas sub ceriul liber fără ajutor, doar numai cu hainele de pe ei și cu sufletul zdrobit. După cum știm casele nu au fost asigurate. — Deasemenea Mercuri în 21 l. c., la orele 12 din zi a izbucnit foc în casa Nr. 958 a lui *Răduț Don* din strada Sporului, locuitorii erau d'asemenea la câmp, și numai după aceea au prins de veste, când coperișul casei era prefăcut în cenușe. Mulțumită vecinilor, cari au sărit la timp în ajutor, că nu a ars hainele și ce era în casă. De astădată însă pompierii au sosit prea târziu, când deja nu mai aveau ce stânge. Casa a fost asigurată.

## ILUMINAȚIE ELECTRICĂ CU STABILIMENT

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apeduct și mașini agronomice.

Multe referințe de primul rang.

Indrumări și prospecte

**SINGER F. și R.**

antreprisă de inginerie și electrotehnică

Budapest, V. Kálmán-utca 15.

TELEFON 63—01.

**Grindină.** Din mai multe comune din jurul Caransebeșului, ne vin vești triste. Spun locuitorii, că zilele trecute a picat grindină în mărimea nucilor pustiind aproape întreaga recoltă. Grânele sunt turtite cu totul pământului, cucuruzele și pomii sunt despoiați de frunze și fructe, și dau o înfățișare uimitoare, ca niște schelete de om lipsite de brațe și carne.

**Pădurar ucigaș.** Un pădurar rom. originar din Ciclova-mont. a împușcat în pădure pe un braconier (Wildschütze) din Iladia, lăsându-l mort pe loc.

**Orașul Vijniz** din Bucovina a fost nimicit aproape total de un foc îngrozitor, 80 case au fost prefăcute în cenuse, sunt multe victime omenești, 1500 persoane au rămas fără adăpost.

**Condamnat la moarte.** Țăranul Pavel lașa, a fost condamnat de către tribunalul din Mitrovița la moarte prin ștreang, pentru-că acesta și-a omorât nevasta.

**Strămutare și numire.** Dl ministru de culte, a strămutat și numit pe dl Elfer Dávid, învățător la școlile civile din Caransebeș la Alsokubin; în locul lui însă pe dl Sugár József de acolo, aici.

**Asasinarea unui hoț de vânături.** Lazar Rugaș din Iladia, de mult era bănuit cu păcatul, că vâna cerbi și căprioare din pădurile dintre Stajerlak-Anina. Intruna din zilele trecute a fost prins de către păzitorul Ioan Pocrean din Ciclova, tocmai când Rugaș cu încă 3 soți ai lui voiau să ducă mai multe căprioare pușcate de ei în pădurile susamintite. Păzitorul Pocrean, a somat pe hoț să se predee, la ce acesta i-a răspuns cu un gloț de pușcă, care din fericire nu a atins pe păzitor. Acesta însă la rândul său văzându-se în pericol, s'a ascuns după o tufă și deacolo a descărat arma sa asupra lui Rugaș, zburându-i căpățina, căzând mort la pământ. Soții hoțului văzând pericolul, unii au fugit, alții însă s'au predat. Judecătoria cerc. din Oravița a arestat pe păzitorul, deasemenea și pe soții hoțului. Se crede, că păzitorul va fi eliberat de sub cercetare, deoarece el a omorât în poziție de apărare.

**Răzbunarea vizitiului.** Pavel Simion fruntaș în stare materială bună din Teregova, zilele trecute, a dat drumul din slujbă vizitiului său Ioan Bilescu, care atâta s'a amărât pentru asta, că și-a pus de gând să-și răzbăne pe fostul său stăpân. Zilele trecute, în puterea nopții s'a furișat în grajdul stăpânului său, și cu un cuțit a înjunghiat 6 cai și 3 vaci, pe urmă apoi a dat foc grajdului. Jandarmii însă au pus mâna pe el arestându-l.

**Și-a înjunghiat copilul.** Păcurarul Nicolae Sinescu din Jitin, a ajuns la bătrânețe, a fi păcurar la propriul lui fiu. Intre tată și fiu cearta eră la ordinea zilei, din cauza, că bătrânului îi plăcea băutura. Zilele trecute bătrânul a vândut niște oi; iar banii i-a petrecut în birt pe rachiu. Fiul lui pentru asta a făcut muștrări tatălui său, care înfuriindu-se, turmentat de blăstămatul rachiu, a scos junghiul dela brâu și l'a împlântat în inima fiului său, care a picat mort, într'un lac de sânge.

**Ars de viu.** Zilele trecute, în Apadia, s'a aprins din motive necunoscute o colibă, în care dormea moșneagul de 76 ani Nicolae Lupșa. întreaga colibă dimpreună cu bietul bătrân s'au prefăcut în cenuse și scrum.

**Otrăvire cu rachiu.** In comuna Cutina, Ioan Petruț fruntaș deacolo, fiind la un ospăț, în tot decursul petrecerii a beut la rachiu. După-ce s'a îmbătat atât de tare încât ai lui l'au culcat în pat. S'au dus într'un târziu însă să-l trezească, l'au aflat țapăn — mort. S'a constatat, că rachiuul prea mult l-a otrăvit omorându-l.

## ULTIMELE ȘTIRI.

### Șahul Persiei detronat.

Șahul Persiei a fost detronat, de revoluționari. A fost înlocuit cu fiul său de 11 ani Ahmed Mirza, pe Assad ed Muellk de regent și pe Sipadhar de ministru de războiu și guvernor al Teheranului. — După detronare, fostul Șah s'a refugiat împreună cu soția sa și moștenitorul tronului la ambasada rusască, cerând dela Țarul Rusiei protecția sa.

### Dinastia sârbească în pericol.

În sârbia există un comitet secret, care și-a pus de gând detronarea familiei regale din Sârbia. Acest comitet în proclamația ce a publicat, îndeamnă poporul sârbesc, să dea mână de ajutor, acestora pentru a fugări din țară pe regele Petru și familia sa. În proclamație se mai zice, că regele sârbesc, a adus numai rușine pe Sârbia de când e rege, că a făcut adevărată pradă cu averea țării. Infieează totodată destrăbălările prințului George. Așa să vede, că tronul sârbiei să clatină și îl va ajunge soartea Sahului și a Sultanului.

### Mare cutremur în Grecia.

În provincia Elis, a fost zilele trecute un îngrozitor cutremur de pământ, care a nimicit mai multe sate. Dărâmurile caselor, dau o icoană care infiorează pe om. Multime de morți și răniți zac sub dărâmături.

### Vapoare scufundate.

Vaporul „Eddystone“, ciocnindu-se cu un vas sub-marin, acesta s'a scufundat în fundul mării cu toți oamenii ce erau pe el. Au scăpat numai 3 marinari.

— Vaporul „Cowel“ încărcat fiind cu fer, s'a ciocnit în apropiere de insula Finlanda cu naia „Skott“. Primul s'a scufundat imediat, aflându-și mormântul în valurile mării 40 oameni ce erau pe el.

### Aromâni răpiți.

Doi aromâni din Klisurt, au fost răpiți de haiducii greci și duși în pădurile de acolo, unde posibil vor fi mutilați în chipul cel mai oribil de acești tâlhari susținuți de preoții grecești.

### Mor de foame.

Coloniștii basarabeni, așezați la marginea Amurului în Sârbia sunt amenințați a peri de foame. Vre-o câțiva ani dearândul a fost mare secetă pe acolo. Făină nau mai văzut de patru ani, și trăesc cu rădăcini și frunze de pomi. Mulți din ei mor de foame cu familii cu tot.

### 101 ani temniță.

Episcopul armean din Adana, bănuit că a îndemnat la răscoală credincioșii, contra turcilor, a fost osândit de aceștia la 101 ani temniță.

### Morți de holeră.

Luna trecută au murit în Rusia de holeră 155 oameni. Zilnic vin vești, că holera seceră fără cruțare viețile omenești în Rusia.

### Pretendentul la tronul Spaniei a murit.

Don Carlos de Burbon, pretendentul tronului Spaniei a murit la Parese în 10 Iulie n.

### Ciocnire de motociclete.

În noul circuit (întrecere) din vechea grădină botanică în Berlin, într'o după amiază două mntociclete s'au ciocnit: un motor a făcut explozie; iar mașina sărind peste tribunele spectatorilor a omorât trei persoane și a rănit pe 32, dintre cari mai multe în mod grav.

### Un asasinat la Paris.

D. Blot, sub-șef al siguranței din Paris, însoțit de inspectorul Nugat, au fost omorâți amândoi cu un revolver de către un individ anume Delaunay, care e căutat de poliție pentru furturi în muzeele de acolo. Criminalul s'a sinucis apoi și pe sine.

## Sfaturi medicale.

*Sarea de bucătărie ca medicament.* Oblojeli (comprese) cu apă sărată sunt foarte recomandabile la aprinderi grave de gât precum și la cataruri de plumăni și alte asemenea boale ale pieptului. Băile de apă sărată au fost cunoscute și foarte mult apreciate încă în timpii anticii. Băi ferbinți de apă sărată la picioare sunt bune contra suirei sângelui la cap și la friguri provenite din guturaiu (catar). Durata lor va fi  $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$  oară. La scrofule și la toate boalele de oase și încheeturi, băile de apă sărată fac minuni. Pentru copii apa va fi provăzută cu un procent sare adecă la fiecare 10 litri apă adăogăm 100 grame sare. Pentru oameni mari putem lua mai multă.

\*

*Durmitul după prânz.* În general durmitul peste zi este pentru oamenii sănătoși vătămător. La multe persoane durmitul după prânz este numai o obicinuință sau comoditate. La bolnavi de stomac se recomandă ca ei se doarmă  $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$  oară, însă înainte de mâncare. După prânz să doarmă numai cei bolnavi, apoi cei slabi de nervi și persoane, cari au lipsă de reculegere, însă numai cel mult o oară, altcui somnul în loc să întărească corpul îl slăbește. Persoanelor, cari se roșesc la față după mâncare și acelora, cari sunt scurți, îndesați și predispuși a fi loviți de gută (șlag, dambla) nu le este permis în general a dormi după mâncare.

\*

*Adevăruri din viață.* Generalul Boot întreat fiind cum a trăit de a ajuns etatea de optzeci de ani, a răspuns astfel: „Mâncați puțin, beți apă, mișcați-vă mult în aer, să trăiți totdeauna după o normă îndatinată, să fiți moderați în petreceri, încunjuțați orice mărire și căutați înainte!“ Aceste principii au fost înmulțite din partea medicului englez Salceby cu următoarele: „Zilnic să nu cheltuiți mai mult de 60 fileri. Și oamenii cei săraci mănă și beau mai mult decât ar fi de lipsă. Medicamentul cel mai bun e postul, liniștea și veselia. Lucrul mult nu omoară pe nimenea. Lucrul continu e secretul vieții eterne. Trândăvia bătrânilor cauzază îmbătrânirea. Căutați societatea copiilor; siliți-vă a fi părinți, căci aceia, cari au copii trăiesc mai mult, ca aceia cari n'au. Intre orice împrejurări încunjuțați pessimismul, nu căutați trecutul și nu amintiți morții. Copilăria voastră să fie cât mai îndelungată“.

2326/1909. sz.

## Publicațiune.

# TÂRGUL DE ȚARĂ

proxim al Caransebeșului

se va ținea în 5 6 și 7 August 1909, adecă în ziua de Joi, Vineri și Sâmb.

Caransebeș la 8 Iulie 1909.

Dragomir m. p.  
câp. orăș.

1832. adószám 1909

## Publicațiune.

În sensul art. de lege 44. §. 16 din anul 1883, să aduce la cunoștință publică, precumcă prescrierea de dare cl. IV. este espusă la vedere publică, în localitatea perceptoratului orășănesc din 18 Iulie — 3 August a. c. — în care timp să poate privi în cadrul oarelor oficioase la controlorul orășănesc.

Totodată e provocat publicul solvitor de dare, a-și prezentă cărțile de dare pentru inducerea prescrierii.

Karansebeș, la 16 Iulie 1909.

Puskov m. p., șeful of. de dare.

No. 1768/909.

## Publicare.

La foresteria Comunității de avere a fostului regiment confiniar romano-bănățan No. 13 din Ohababistra, sunt de lipsă mai multe lucruri de renovare, și adaptare preliminate cu 1943 cor. 68 fil.

Pentru asigurarea acestor lucruri se scrie concurs cu oferte închise.

Cei-ce doresc să primească executarea acestor lucrări, sunt provocați să-și susțearnă ofertele închise și provăzute cu 400 cor. vadiu, la oficiul de economie în Caransebeș, cel mult până la 29 Iulie 1909 a. c. 10 ore.

Oferte întârziate, sau susținute pe cale telegrafică ori fără vadiu, nu se vor lua în considerare.

Planul, specificația speselor, și condițiunile de zidire să pot vedea la Comunitatea de avere în Caransebeș și la foresteria Com. de avere în Ohababistra.

Caransebeș, la 13 Iulie 1909.

Oficiul de economie al Comunității de avere a fostului regiment confiniar romano-bănățan No. 13.

2214. adószám 1909.

## Publicațiune.

În sensul art. de lege 44, § 16 din anul 1883, să aduce la cunoștință publică, că prescrierea dării de cl. III, precum și a societăților și întreprinderilor (deobligate la comput public) sunt expuse vederii publice în localitatea oficiului de dare orășănesc, din 15—30 Iulie a. c., în care timp se poate privi în cadrul orelor oficioase la controlorul orășănesc.

Totodată e provocat publicul solvend de dare a-și prezentă cărțile de dare pentru inducerea prescrierii.

Caransebeș, la 14 Iulie 1909.

Puskov, șeful oficiului de dare.

## „MEHADIA“

Casă de păstrare pe acții în Mehadia.

Acoardă împrumuturi hipotecare replătibile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale; împrumuturi cambiale cu acoperire hipotecară, escontează cambii cu 3, eventual cu 2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni, acoardă împrumuturi (anticipatiuni) pe amănute și pe efecte. Primește

## depuneri spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesele neridicate se adaugă în 6 luni, anume la 1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la capital și se fructifică mai departe. Darea pentru interesele de depuneri o solvește institutul. Depuneri se pot face și prin poștă, având a se indica adresa exactă a deponentului. Rezolvarea urmează cu întoarcerea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot face prin poștă.

Direcțiunea.

Dela oficiul postal-telegrafic reg. ung.  
din Caransebeș.

Nr. 1624/1909.

## Spre atențiune!

Direcțiunea poștei și telegraf din Timișoara, recomandă spre atențiunea celor interesați, că în afacerile de comerț, ce se ating de puterea conzulatului din țările străine, anume: transport de mărfuri, cereale, bani sume mai mici, transport și import pe uscat și pe mări, pentru-ca, acestea să nu fie împedecate în transportarea lor atât la oficiile postale cât și la vămuri, eventual mai sigura corespondare cu conzulatele țărilor de

unde aducem ev. trimitem marfa sau banii, în urma înțelegerii reciproce în congresul postelor ținut în Roma — se capătă anume blanchete la oficiile postale cu prețul de 28 fileri, cari înlocuesc mărcile postale, și sunt considerate de internaționale în comerț, acestea servesc și ca scrisori scutite de taxă, dacă cineva dorește a corespondă cu careva conzular din țară. Acestea blanchete înlocuesc marcele postale pentru cari în străinătate și la noi au îngreunat mult oficiile postale.

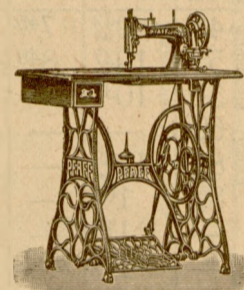
Caransebeș, la 17 Iulie n. 1909.

Halász Károly m. p.  
șeful poștei și conducător de oficiu.

## Mașine de cusut

# Pfaff

pentru economia casei și  
industrie.



Ameliorările cele mai noi.

— Încredere necondiționată. —

O mașină de cusut ieftină e pentru economia casei un obiect foarte scump și nefolositor, deoarece în continuu cere reparaturi și tocmai atunci nu funcționează când e mai de lipă.

Deposit la:

Adalbert Blascheck  
Karansebeș.

# R. GRAU și FIUL CARANSEBEȘ

Telefon 47.

pă pucar.

Telefon 47.

Cel mai mare magazin pentru  
domni, dame și copii.

Singurul vânzător a renumitelor  
fabricate :

„Cobrak“,  
„Danubia“, „Chasalla“

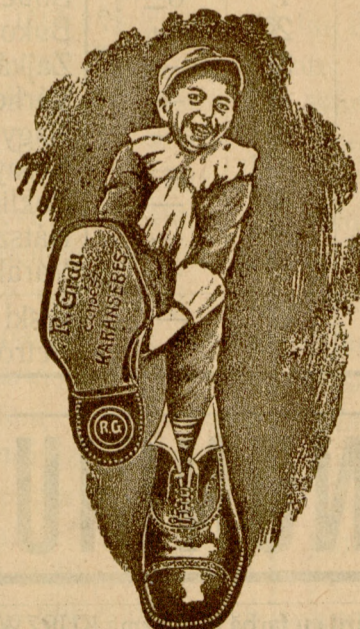
precum și a ghetelor curat americane.

Galocini curat de Petersburg marca „Treiunghiu“.

Face ghete fine, moderne dudă măsură.

Lucrătoare arangiată de a lucra cu  
mașini.

— Reparează prompt și efin. —



# Mersul trenurilor reg. Ungare

valabil din 1 Maiu 1909.

Budapesta—Timișoara—Lugoș—Caransebeș—Orșova—Verciorova și înapoi															
Pers. 712	Accel. 708	Pers. 714	Accel. 704	Pers. 728	Pers. 710	Expr. 702	Numele stațiilor :		Expr. c/701	Pers. 163/709	Pers. 727	Pers. 715	Accel. 3/703	Pers. 713	Accel. 15/707
830	940	1205	240	735	805	1130	pl. Budapesta (gara de apus . sos.	Sos. în Bpesta gara apus în fiecare Joi și Luni pleacă din Verciorova Mercuri și Dum.	1250	715	725	1040	125	405	635
604	251	857	822		526	434	sos. Timișoara-Iosefin . . . . . pl.		801	945	—	436	750	—	117
1145	702	—	1145		925	—	sos. Bazias (189) . . . . . pl.		—	428	—	Pers. 741	328	pers. 739	955
1100	—	1100	1100		738	—	" Arad (156) . . . . . "		—	709	—	Pers. I-III	615	739	—
1008	450	p. I-III 740	1008		1001	—	" Băile Buziaș (166) p. la 31 Mai "		—	725	Pers. I-III	1001	520	I-III	1118
pers. 744	1118	1118	515	pers. 742	520	—	pl. Băile Buziaș (166) dela 1 Iulie sos.		—	1008	743	1001	1001	450	450
I-III	955	955	428	I-III	328	—	" Bazias (189) . . . . . "		—	1145	I-III	—	236	702	702
I-III	1217	1217	448	I-III	615	—	" Arad (156) . . . . . "		—	1100	—	1100	1100	356	356
635	300	247	831	540	755	440	pl. Timișoara-Iosefin . . . . . sos.		755	734	912	641	734	1240	107
642	306	254	837	547	802	—	sos. Timișoara-Fabric . . . . . pl.		—	727	906	634	728	1233	100
647	307	212	838	550	805	—	pl. Timișoara-Fabric . . . . . sos.		—	725	905	633	727	1228	1259
838	402	934	938	728	922	541	sos. Lugoș (193) . . . . . pl.		646	610	723	505	621	1105	1203
—	842	842	—	—	138	—	sos. Băile Buziaș (193) . . . . . pl.		—	—	—	—	—	943	—
—	805	805	—	107	107	—	" Ilia (Marosillye 193) . . . . . "		—	—	237	—	—	720	720
846	404	442	943	745	933	543	pl. Lugoș (193) . . . . . sos.		644	559	713	459	611	1052	1201
956	447	546	1027	848	1043	627	sos. Karánsebes (175) . . . . . pl.		602	459	615	400	528	950	1121
—	453	557	1037	—	1116	633	pl. Karánsebes (175) . . . . . sos.		656	452	—	—	522	930	1115
—	—	605	—	—	—	—	" Ujkaránsebes boctăria 55 . . . . . "		—	443	—	—	—	923	—
—	653	830	1238	—	146	829	" Herkulesfürdő (Băile Herc.) . . . . . sos.		345	220	—	—	324	644	855
—	718	858	104	—	217	854	sos. Orșova . . . . . pl.		315	140	—	—	255	605	816
—	727	—	115	—	256	859	pl. Orșova . . . . . sos.		255	1259	—	—	221	—	756
—	735	—	124	—	305	907	sos. Verciorova . . . . . pl.		245	1250	—	—	213	—	746

BCU Cluj / Central University Library Cluj

## Caransebeș—Hațeg și înapoi.

Amestecat 6412	Amestecat 6414	Per. și am. 6416	Numele stațiilor		Amestecat 6411	Amestecat 6413	Amestecat 6415
—	1015	940	pl. Bpesta gara-apus . . . . . sos.		635	715	—
—	755	300	pl. Timișoara-Iosefin (172) . . . . . sos.		1240	734	—
—	816	140	pl. Orșova (172) . . . . . sos.		217	858	—
—	1122	610	pl. Karánsebes (172) . . . . . sos.		730	418	—
—	—	—	Karanebes-cazarm. . . . .		723	411	—
—	1135	623	Karanebes-fabr.-țigl. . . . .		718	406	—
—	1148	636	Jász . . . . .		702	380	—
—	1156	644	Obrezsa . . . . .		656	344	—
—	1208	656	Glimboca . . . . .		645	332	—
—	1235	726	Nándorhegy . . . . .		630	316	—
—	1247	738	Csirésa . . . . .		605	256	—
—	101	757	Ruszkab.—Voiszlova . . . . .		554	244	—
—	114	810	Márga . . . . .		533	226	sosește
408	150	824	Bouczar . . . . .		521	214	905
458	239	sosește	Bukova . . . . .		—	101	817
552	333	—	Zajkány . . . . .		—	1207	723
615	406	—	Várhely . . . . .		—	1141	657
629	420	—	Nagypestény . . . . .		—	1102	623
635	428	—	Kernyesd . . . . .		—	1054	616
644	438	—	Poklisa . . . . .		—	1043	606
706	501	—	Hátszeg . . . . .		—	1018	544
715	510	—	sos. Váralja (159) . . . . . pl.		—	958	528
1035	820	—	sos. Piski (159) . . . . . pl.		—	610	402
1006	755	—	sos. Petrozsény (159) . . . . . pl.		—	715	1036

Cupeuri directe, cari nu se schimbă sunt următoarele:

Budapesta gara-apus—Băziás cl. I—II.  
Din Budapesta pleacă la 805 seara. || Din Băziás pleacă la 428 d. am. cl. I—III.

Budapesta gara-apus — Orșova cl. I—II.  
Din Budapesta pleacă la 1015 noaptea.  
Budapesta gara-apus—Băile dela Buziaș.  
(Peste Timișoara-Iosefin clasa I—II.)  
(Numai din 15—Iunie 15 Septemvre.)  
Din Budapesta pleacă la 940 dimineața || Din Buziaș pleacă la 1118 dimineața.

Timișoara-Iosefin—Oravicza :  
Din Timișoara-Iosefin pleacă la 843 seara.  
Din Oravicza pleacă la 225 noaptea.

Cupeuri restaurante se adaugă între :  
Budapesta gara-apus și între Karansebeș, daici pleacă la 528 dimineața. || Din Budapesta pl. la 240 după amez.

Explicarea semnelor : Timpul de noapte se socotește dela orele 600 până la orele 559 min. Minutele ce sunt cu linie din jos. de exem. 00 înseamnă orele de noapte.

# ANUNCIURI

se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai moderate la administrația foii noastre. ::

S'a tipărit cu farbă dela firma KURZWEIL JÁNOS și SOȚII, fabricant de farbe BUDAPESTA, în tipografia JOSEF JACOBVITS, CARANSEBES.